

Pracovní vyučování

Charakteristika předmětu

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Předmět Pracovní vyučování je vyučován v samostatných hodinách. Na prvním stupni probíhá převážně v prostoru kmenové třídy. Spolupráce v tomto směru probíhá např. se Svobodným statkem na soutoku, o.p.s. (<http://www.svobodny-statek.cz/>), Camphillem na soutoku, z.s. (<http://www.camphill.cz/>). Vzdělávací obsah Pracovního vyučování je realizován v průběhu celého základního vzdělání a je určen všem Žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede Žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření Životní a profesní orientace Žáků. Pracovní vyučování je úzce propojeno s uměleckou výchovou - probuzené tvůrčí schopnosti se v pracovních činnostech mnohostranně uplatňují. Vytváření smysluplných a estetických výrobků a prací posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost, smysl pro celek i detail, má rozhodující vliv na pracovní inteligenci. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Koncepce obsahu předmětu Pracovní vyučování vychází z konkrétních Životních situací, v nichž Žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Praktická činnost je ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje Žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a úctu k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají úctu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj Žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na prvním stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Žáci se postupně seznamují s různými materiály. Učí se systematicky pracovat, postupovat podle návodu učitele, osvojují si postupně základy ručních prací – pletení, háčkování, tkaní, šití. Učí se pracovat přesně, pečlivě, čistotně, ale zároveň zapojovat vlastní tvořivost a fantazii. Jsou vedeni k udržování pořádku na pracovním místě, k úklidu po práci, ke správnému používání náradí a pomůcek, k šetření materiálem. Důraz je kladen i na dodržování zásad hygieny a dodržování bezpečných postupů při práci. Žáci si zvykají za pomoci učitele svou práci druhým předvést, popsat a zhodnotit.

1. -3 ročník

V 1. období je úkolem učitele převést dítě od hry k práci. Při pracovních činnostech je rozvíjena vědomá činnost a zručnost obou rukou. Děti pracují s ovčím rounem, vlnou, včelím voskem, papírem a dalšími přírodními materiály. Žáci se učí plést nejprve hladce, později obrace. Pravidelným pletením Žáci necvičí pouze šikovnost svých prstů, ale především kultivují jemnou motoriku, která pak slouží při nácvičení psaní i k všeobecnému rozvoji schopnosti myšlení. Žáci v pletení postupují od jednodušších ke složitějším výrobkům, ve 2. ročníku pletou jednoduché postavičky a maňásky, v dalším ročníku si Žáci osvojují základní techniky háčkování, háčkují či pletou např. čepice či další výrobky složitějšího rázu. Žáci se učí základům vyšívání a šití.

Ve specifických projektech se zabývají Žáci v průběhu roku pěstitelskými pracemi.

4. -5. ročník

Ve 2. období je rozvoj jemné motoriky dále zjemňován a rozvíjen kultivací techniky vyšívání, Žáci se učí specificky křížkové vyšívce, která v rámci rukodělných činností podporuje v Žácích proces individualizace. V této fázi vývoje Žák začíná vědomě uchopovat smysl funkce výrobku a dokáže mu dát patřičný tvar na základě vlastní představy.

V 5. ročníku je Žák veden k dalšímu prohlubování a zdokonalování zručnosti jemné motoriky, je zavedena technika pletení dokola s pěti jehlicemi, Žáci pletou ponožky či rukavice, zdokonalují se v technikách ručního šití, vytváří složitější výrobky denní potřeby (tašky, jednoduché kostýmy pro potřeby dramatické výchovy atp. Žáci se nově seznamují s řemeslnými činnostmi, konkrétně s dřevořezbou, kde se učí základům práce s řezbářským nožem, učí se opracovávat dřevo zvenčí, tvarovat konvexní formy. Ve specifických projektech se zabývají Žáci v průběhu roku přestíratelskými pracemi.

2. stupeň

Na 2. stupni se Žáci v rámci rukodělných činností učí stále samostatnějším plánování, návrhu, časovému rozvržení, uskutečnění i zhodnocení vlastní práce. Do **6. třídy** zařazujeme šití panenek nebo zvířat z látky (filcu). Žáci dostávají možnost uplatnit svou představivost a pokusit se ji uskutečnit v konkrétním výrobku. Žák si navrhne vlastní stříh a má za úkol z něj vyrobit zvolený výrobek- zvíře či postavičku, je veden ke korekci nepřesností, případně novému začátku tak, aby měl v závěru výrobek odpovídající podobu. Tento proces je značně náročný a je pro Žáky této věkové skupiny náležitou výzvou k uplatnění a srovnání představy a skutečnosti. V řemeslných činnostech se vytvářejí konvexní i konkávní formy, rovné i oblé. Pracuje se zevně v tangenciálním řezu, probíhající k letokruhům ve směru tangenty. Žáci se seznamují s prací s dlátem. V projektech se Žáci věnují přestíratelství.

V **7. třídě** se dále Žáci zdokonalují v technikách šití, konkrétně jsou vedeni k výrobě obuvi. V řemeslných činnostech si Žáci nyní mají možnost využít znalostí z fyziky - mechaniky k výrobě pohyblivých hraček. Důraz je kladen na pečlivost při opracovávání, podporu svobodné výtvarné tvořivosti a vlastní fantazie s ohledem na zachování funkčnosti výrobku. Žáci se učí pracovat s dalšími nástroji jako je např. pila atp. V projektech se Žáci věnují přestíratelství.

V **8. a 9. třídě** je dále rozvíjena schopnost porozumění pro příčinu a následek a tím potřeba porozumět mechanice strojů, jejich stavbě a funkci. Žáci se učí technice šití na stroji, správnému vzetí míry, tvoření stříhů oblečení, stehování i vlastnímu šití, včetně obsluhy a technického zabezpečení šicího stroje. Kromě praktické činnosti se Žáci rovněž seznamují s mechanismem šicího stroje. V oblasti dřevořezby a základů truhlářství Žák prohlubuje a zdokonaluje své dovednosti v práci se dřevem na konkrétních výrobcích denní potřeb či uměleckém ztvárnění abstraktních či konkrétních tvarů. Při práci je kladen důraz na přesnost a samostatnost. Pravidelně se též Žáci věnují přestíratelství.

V 9. třídě je zařazen do výuky projekt „Rukodělný týden“, ve kterém se Žáci seznamují v praxi s dalšími řemesly - kovotepectvím, pletení košíků atp.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Časová dotace předmětu, včetně využití disponibilních hodin a zařazení v epochách podrobně v příloze č. 1.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel vede žáky k: - samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vlastních učebních strategií - využívání osvojených poznatků a dovedností z jiných předmětů (např. matematiky, fyziky, kreslení forem, atd.) při praktických činnostech - samostatnému pozorování a experimentování

- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k pozitivnímu postoji a hodnotám ve vztahu k práci, technice a životnímu prostředí
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury, je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k: - samostatnému řešení problémů na základě získaných zkušeností a poznatků

- ověřování správnosti řešení problémů a aplikování těchto postupů v praktických situacích
- plánování své práce a překonávání překážek

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel vede Žáky k: - hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků

- vyjadřování a formulování svých myšlenek, postojů a pocitů
- práci s technickou dokumentací (orientaci v pracovních postupech)
- spolupráci s druhými
- schopnosti popisu pracovního procesu i jeho zhodnocení
- využívání odborných pojmů z okruhu prováděných prací

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel vede Žáky k: - učení se ve skupinové práci

- poskytování prostoru pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání
- tříbení schopnosti ovládat vlastní chování při pracovních činnostech
- k vzájemné pomoci, ohleduplnosti, úctě a upevňování dobrých mezilidských vztahů
- získávání pocitu sebejistoty, sebeúcty a pozitivních představ o sobě i o světě prostřednictvím smysluplné práce
- možnosti zážitku pracovních aktivit jako příležitosti k seberealizaci

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanská

Učitel vede Žáky k: - vzájemnému soužití na základě rovných práv a povinností

- rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích (poskytnutí účinné pomoci)
- ochraně zdraví svých spolupracovníků
- přijímání nových rolí v pracovních skupinách a podílení se na kvalitě společné práce
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách duševní a fyzické práce

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel vede Žáky k: - pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- učení se organizovat a plánovat si svoji práci
- používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci -
- učení se bezpečnému chování na pracovišti, dodržování pravidel a respektování daných pracovních podmínek
- zhodnocení výsledků své pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti i z hlediska tradičních kulturních a estetických hodnot -
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti

ročník: **první**

VÝSTUPY RVP ZV Žák:	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• osvojí si základy pletení • získá dovednost modelovat a tvarovat • pracuje s ovčím rounem a přízí • prakticky zažije a vyzkouší dílčí kroky nějakého řemesla • ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami	Jednoduché i složitější výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk apod.) Pletení hladce Jednoduché i složitější výrobky z včelího vosku a hlíny Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
PĚSTITELSKÉ PRÁCE • provádí pozorování přírody, • zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• rozpozná důležitost množství závlaky u pokojových květín • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce na poli	Zalévání a pěstování pokojových květín, pozorování v procesu Získávání potravin ze zemědělských plodin – na příkladu obdělávání vlastního pole, seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem		

• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				
PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• připraví jídelní stůl • zachovává kulturu stolování, připraví jednoduchý pokrm • dokáže poskytnout první pomoc při menších úrazech	Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů (pokud technické a hygienické podmínky školy dovolí)		

ročník: **druhý**

VÝSTUPY RVP ZV Žák:	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
-----------------------------------	----------------------------------	--------------	--	--

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami • osvojí si základy háčkování • osvojí si základy předtkačkových technik • pracuje s ovčím rounem a přizí • prakticky zažije a vyzkouší nějaké řemeslo • ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami	Jednoduché i složitější výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, přize, vosk apod.) Základní techniky háčkování, krátké sloupky, řetízky Jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu Základní techniky tkaní, např. Na rámu, s karetkami, na hřebenovém stavu Jednoduchý tkaný výrobek Jednoduché i složitější výrobky z včelího vosku a hlíny Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
PĚSTITELSKÉ PRÁCE • provádí pozorování přírody • zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny		Zalévání a pěstování pokojových květin Pozorování v procesu získávání potravin ze zemědělských plodin –na příkladu obdělávání vlastního pole seznámení se se		

• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem		
PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• připraví jídelní stůl • zachovává kulturu stolování • připraví jednoduchý pokrm • poskytne první pomoc při menších úrazech	Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů (pokud technické a hygienické podmínky školy dovolí)		

ročník: **třetí**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami • osvojí si základy vyšívání • pracuje s ovčím rouno a přízí • prakticky zažije a vyzkouší nějaké řemeslo (např. zpracování vlny od stříhání až po předení)	Jednoduché i složitější výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk apod.) Základní techniky tkaní, např. Na rámu, s karetkami, na hřebenovém stavu Jednoduchý tkaný výrobek Techniky ručního šití, přední, zadní, smykový steh, jednoduché i složitější výrobky z včelího vosku a hlíny Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• postaví model domku z přírodních materiálů • seznámí se s postupem stavby (základy, stěny, krov) • osvojí si základy dřevořezby	Stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu Praktické vyzkoušení stavebních postupů Práce se dřevem Práce s jednoduchými nástroji a nářadím Práce s nožem Základní druhy řezů a opracování materiálu Prožitky různých kvalit dřeva Jednoduché postupy opracování dřeva Jednoduché výrobky ze dřeva a kůry		

PĚSTITELSKÉ PRÁCE • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• zažije přípravu pole, setí obilí • rozlišuje čtyři druhy obilí • seznámí se s užíváním různých druhů zemědělského náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce na poli	Zalévání a pěstování pokojových květin Pozorování v procesu získávání potravin ze zemědělských plodin –na příkladu obdělávání vlastního pole, sklizně a pečení chleba Zpracování obilí (sklizeň, mlácení, zbavování plev, mletí) Seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem		
PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• připraví jídelní stůl • zachovává kulturu stolování • připraví jednoduchý pokrm • poskytuje první pomoc při menších úrazech	Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů (pokud technické a hygienické podmínky školy dovolí)		

ročník: **čtvrtý**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami • spirálovitou technikou tvoří ošatku ze slámy • rozlišuje ovčí rouno a přízi • prakticky zažije a vyzkouší nějaké řemeslo (např. zpracování vlny od stříhání až po předení) • ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami	Jednoduché i složitější výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk apod.) Jednoduché i složitější výrobky z včelího vosku a hlíny Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• zvládne vybudovat pomocí přírodnin požadovaný tvar (ošatka, košík) • osvojí si základy dřevořezby	Stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu Praktické vyzkoušení stavebních postupů Práce se dřevem Práce s jednoduchými nástroji a nářadím Práce s nožem Základní druhy řezů a opracování materiálu Prožitky různých kvalit dřeva Jednoduché postupy opracování dřeva Jednoduché výrobky ze dřeva a kůry		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny	• zažije sklizeň, mlácení, mletí mouky a pečení chleba • rozlišuje čtyři druhy obilí • seznámí se s užíváním různých	Zalévání a pěstování pokojových květin Pozorování v procesu získávání potravin ze zemědělských plodin –na příkladu obdělávání vlastního pole, sklizně a pečení chleba		

• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• druhů zemědělského náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce na poli	Zpracování obilí (sklizeň, mlácení, zbavování plev, mletí) Seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem		
PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• připraví jídelní stůl • zachovává kulturu stolování • připraví jednoduchý pokrm • poskytuje první pomoc při menších úrazech	Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů (pokud technické a hygienické podmínky školy dovolí)		

ročník: **pátý**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami • osvojí si základy vyšívání • propedeutika základů kresebnosti • získá dovednost modelovat a tvarovat • pracuje s ovčím rounem a přízí • prakticky zažije a vyzkouší nějaké řemeslo • ovládá stříhání, skládání a vytrhávání papíru a práci s přírodninami • zvládne uplést pomocí textilního vlákna požadovaný tvar (palčáky, ponožky)	Jednoduché i složitější výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk apod.) Pletení hladce, obrace, okrajová oka, přidávání a ubírání ok, pletení s 5 jehlicemi Jednoduché i složitější pletené návrhy a výrobky (maňásci, čepice, ponožky nebo rukavice) Volný a křížkový steh, navlečení nitě do jehly, technika správného zapoštění Techniky ručního šití, přední, zadní, smykový steh, práce s křídou, špendlení, stehování a jednoduché i složitější výrobky z včelího vosku a hlíny Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu Praktické vyzkoušení stavebních postupů		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	• seznámí se s užíváním různých	Zalévání a pěstování pokojových květin		

• provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	druhů zemědělského náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce na poli	Pozorování v procesu Získávání potravin ze zemědělských plodin – na příkladu obdělávání vlastního pole, sklizně a pečení chleba Zpracování obilí (sklizeň, mláčení, zbavování plev, mletí) Seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem		
PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• připravuje jídelní stůl • zachovává kulturu stolování • připraví jednoduchý pokrm • poskytuje první pomoc při menších úrazech	Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů (pokud technické a hygienické podmínky školy dovolí)		

2. stupeň

Děleno dle oblastí

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Řezbářství a kovotepectví • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost -užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	• dokáže pracovat podle náčrtu (plánku) • ovládá bezpečnost práce v dílně • umí upínat materiál • dokáže řezat, rašplovat, vyřezávat, brousit • umí zacházet s kovotepeckými nástroji • vyrobí si jednoduchý výrobek z kovu (hřebík, háček, skobu) • v praxi se seznámí se základy kovářství	Organizace práce Práce podle pracovního nákresu Práce u dílenského stolu - možnosti upnutí výrobku, bezpečnost, hygiena a pořádek na pracovišti Vlastnosti dřeva a kovu jako pracovního materiálu Druhy dřev a kovů Práce s pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování dřeva a kovu Seznámení se s historií vzniku pracovních nástrojů Jednoduché pracovní postupy a operace - sekání, řezání, vyřezávání, měření, broušení, jednoduché spojování dřeva, hoblování Tvorba uměleckých a praktických výrobků ze dřeva Práce s kovotepeckými nástroji Jednoduchý výrobek z kovu (za studena) Praktické seznámení s tradičními řemesly využívajícími dřevo, kov, Jednoduché pracovní postupy s kovem (měď, železo...)		Fyzika – vlastnosti materiálů Biologie – druhy dřev a kovů Dějepis – historie řemesel Pěstitelství – zahradnické nářadí Matematika – geometrické náčrty, představivost, měření Výtvarná výchova – náčrty plánek výrobků, jejich estetické zpracování, příp. barevnost, kompozice Český jazyk – popis postupu Chemie -metalurgie
	6. třída • seznámí se se základy techniky řezání ruční pilou • umí opracovat materiál rovným dlátem • zvládá udělat povrchovou úpravu výrobku	6. třída Používání rovného dláta, pily, rašple, smirkového papíru Rovný a oblý řez Povrchová úprava výrobku		

	7. třída • umí pracovat s dlátem • seznamuje se s měřením a přesným řezáním • zažije vytváření vypouklých a prohloubených tvarů na základě užití vlastní síly • seznámí se se základy mechanických principů • vytváří základní nákres	7. třída Používá rovné dláto, řezbářská dláta a základní truhlářské nářadí Povrchová úprava výrobku Konvexní a konkávní tvary Základy mechanických principů Základní principy pohyblivých a mechanických předmětů a hraček		
	8. třída • umí vytvářet základní spoje • umí přesně a rovně řezat • dokáže pomocí nářadí vytvořit charakter výrobku • umí vytvořit nákres	8. třída Používání základního truhlářského a řezbářského nářadí Truhlářské výrobky: Měření a rovné řezání Spojování jednotlivých dílů Opracování materiálu Finální povrchové úpravy Řezbářské výrobky: Používání základního řezbářského nářadí Důraz na detail Opracovávání materiálu na základě individuálně zvoleného charakteru		

	9. třída Truhlářství • umí přesně měřit a řezat • dokáže zvolit správný spoj pro konkrétní výrobek • dokáže správně navrhnout funkčnost • umí vytvořit náčrtek Řezbářství: • umí vtisknout materiálu odpovídající charakter	9. třída Truhlářské výrobky: Používá základní truhlářské nářadí - seznámí se s fungováním elektrického nářadí Povrchová úprava odpovídající charakteru výrobku (lakování, moření, barvení, natírání, broušení, opalování) Výroba užitkových předmětů Použití materiálu k výrobě individuálně zvolených předmětů složitější spoje Řezbářské výrobky:		
--	---	---	--	--

		Používá řezbářské nářadí Použití materiálu k výrobě individuálně zvolených předmětů Cílené ztvárnění charakteru předmětu		
	Kovotepectví • seznámí se se základy kovotepectví a opracování kovů • zhotoví výrobek	Kovotepectví: Zpracování mědi Seznámení se s praktickým použitím kovu v životě, historie zpracování kovu Tepání misky pro použití v běžném životě Tepání šperků (a jiných užitkových a uměleckých předmětů), volná práce dle vlastního návrhu Návrh a promyšlení postupu výroby Příprava nástrojů pro tepání Seznámení se s různými druhy kovů Pěstování úcty k nástrojům		

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Šití	6. třída • osvojí si základy zhotovení přesného střihu • vytvoří figuru zvířete • dokáže vyrobit jednoduché doplňky oděvu	6. třída Zhotovení návrhu, příprava střihu, výběr vhodné látky, přenesení střihu, stehování, přední, zadní, obrubovací steh) Formování a vycpávka vhodným materiálem Konečná úprava výrobku (výšivka, doplňky) Práce s kůží, provázky, dráty a jiným galanterním materiálem		6. třída Dějepis – středověk, dobové kostýmy Člověk a svět – nauka o člověku a zvířatech (4., 5. třída) Výtvarná výchova – výtvarný návrh střihů Matematika – práce s metrem, prostorová představivost Eurytmie – prostorová představivost
	7. třída • osvojí si dovednosti s krejčovským metrem • orientuje se v historii obuvnictví a s používáním různých typů obuvi • dokáže vyrobit jednoduchou domácí obuv • navštíví obuvnickou dílnu • umí zpracovat ovčí rouno suchou jehlou	7. Třída Proměňování lidského těla a hledání souvislostí vpoměrech jednotlivých vzdáleností Historie vzniku bot a jejich užití dle místa, potřeb a význam v různých historických obdobích Zdravotní rizika Zpracování návrhu, výběr materiálu, výroba střihu, vypracování a umělecké ztvárnění		7. třída Dějepis – historie řemesel v Čechách, historie obuvnictví Výtvarná výchova – návrh střihů, barevné zpracování výrobku Matematika, Biologie – měření a poměry vzdáleností ve vztahu

		výrobku Filcování pomocí jehly-výroba obrázku či plastického předmětu (klíčenka, přívěsek, figurky)		k lidskému tělu 8. třída Český jazyk – popis pracovního postupu Zeměpis – bavlníkové plantáže v Asii Chemie, Člověk a svět – druhy vláken Fyzika – technologie
--	--	--	--	---

	8. třída • získá přehled o množství druhů tkanin • rozlišuje různost údržby výrobků zvláště při praní • má přehled o mačkání a doporučeních uvedených na výrobcích a chápe jejich význam a použití • osvojí si principy napařování a žehlení • osvojí si dle vlastních schopností základy šití na šlapacím stroji • získá základní dovednosti krejčovské • zhotoví si jednoduchý výrobek	8. třída Výroba vlastního vzorníku látek Význam a použití informací na textilních výrobcích Použití žehličky, žehlicího prkna a technika napařování Historie a vynález šicího stroje Správný technologický postup šití na šicím stroji Jednoduché součásti šicího stroje Správný technologický postup šití na šicím stroji Nákres stříhu, výběr materiálu, stříh, stehování, kličkování Různé typy švů-vzorník stehů a švů Zhotovení jednoduchého výrobku (taška, vesta, zástěra) Výroba částí kostýmu na divadelní představení (případně doplňků, též kulis)		Dějepis – historie vynálezů, šicího stroje Eurytmie – zručnost a pohyblivost práce rukou Výtvarná výchova – kresby návrhů, výběr barev Dramatická výchova – výroba kostýmů a kulis pro divadelní představení 9. třída Dějepis – vývoj knihtisku, historie tkaní a splétání Zeměpis – původ produktů výroby, Amerika, Indie (lýko, hedvábí, bavlna, atd.) Matematika – přesnost v měření Český jazyk – záznam pracovního postupu
	9. třída • osvojí si základy práce s košíkářským proutím • seznámí se se základy kartonáže a osvojí si základní vazačskou techniku	9. třída Seznámení se se základními materiály a nástroji Pletení košíků různými způsoby - umělecké ztvárnění forem Výběr materiálu Výroba desek, zpracování, různou výtvarnou technikou Přesné měření		

		Práce s knihařským plátnem, lepidlem, ruční šití vazby Dokonalá finalizace výrobku		
PĚSTITELSTVÍ, CHOVATELSTVÍ • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	6. a 7. třída • rozumí problematice kompostování a hnojení půdy • zakládá si záhon • dokáže pěstovat jednoleté rostliny • sklídí úrodu a dokáže ji správně uložit • spolupodílí se na chovu včel a dodržuje zásady bezpečného kontaktu s nimi	6. a 7. třída Prosévání půdy příprava záhonů, pletí, okopávání, kompostování, setí, sázení, pěstování rostlin a jejich sklizeň Sekání trávy, vázání květin, bylin Podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů rostlin Půda a její zpracování Pěstování náročnějších kultur, výroba kompostu, kompostování Znalosti o půdě potřebné k její péči Zakládání záhonů Sklizeň a čištění zeleniny, sklizeň bylin		6. a 7. třída Dějepis – dějiny hospodaření Ruční práce – údržba nářadí Biologie – poznávání rostlin Matematika – kupecké počty zahradního hospodaření 8. a 9. třída Ruční práce – opravy a údržba nářadí Chemie – konzervování, získávání látek z rostlin, procesy kvašení, rostlinná barviva Biologie – nauka o rostlinách, vliv rostlin na zdraví člověka, výživa Výtvarná výchova – zahradní architektura Matematika – geometrie – zákonitosti růstu
	8. a 9. třída • umí opravit jednoduché zemědělské nářadí • dokáže sestavit osevní plán • vnímá zahradu jako celek • dokáže vytvořit prvky komplexní zahrady • dokáže vypěstovat osivo a sazenice • dokáže pracovat a uchovávat sklizené produkty • účastní se zemědělské praxe • seznámí se s pravidly chodu zemědělského zařízení • rozlišuje druhy rostlin • rozumí principům ekologického zemědělství a principům trvale udržitelného hospodaření • seznámí se s dopadem vlivu techniky na životní prostředí	8. a 9. třída Sekání kosou, sušení sena Drobné opravy nástrojů A zemědělského vybavení Zušlechťování produktů, příprava osevního plánu Výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Osivo, sadba, výpěstky Utváření krajiny Design zahrady, sestavení plánu zahrady, technické informace Zakládání cest Stavba schodů, plotů Zemědělská praxe Rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, jedovaté rostliny a jejich zneužívání, alergie Ochrana přírody, oblasti se zvláštní květenou, nutnost ručního kosení (chráněné krajinné oblasti) Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí		

PŘÍPRAVA POKRMŮ • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní	• umí sestavit jídelníček • dokáže rozlišit kvalitu potravin	Příprava pokrmů a nápojů podle receptu		Český jazyk – pracovní postup Matematika - vážení
---	---	--	--	--

spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce: poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	• ve skupině připraví jednoduchý pokrm • dodrží hygienické a bezpečnostní zásady při přípravě pokrmu • seznámí se s různými typy slavnostní tabulí, a pokud to okolnosti dovolí, i v praxi	Návrh jídelníčku Tvorba vlastního receptu Seznámení se se zásadami zdravé výživy, zásady hygieny, stolování, první pomoci Úklid po stolování		Zeměpis – země, jejich kultury a různé typy jídel Biologie – výživa Člověk Chemie – cukry, tuky, bílkoviny, složení potravin, škodlivé složky potravin
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby • provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	6. - 7. třída • provádí jednoduché operace platebního styku • během přípravy pokrmů (včetně závěrečného úklidu) poučeně používá pomůcky, nástroje, nářadí a zařízení včetně údržby, pomoc hledá v návodech k obsluze • podílí se na drobné údržbě třídy a školy • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií			6. třída - matematika (Člověk, stát a hospodářství)

SVĚT PRÁCE • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	8. a 9. ročník • seznámí se s vybranými profesemi, dle možností školy a okolí • účastní se besed o volbě povolání • seznámí se s různými typy středních škol a učilišť	Trh práce Podnikání Možnosti vzdělávání Volba profesní orientace Zaměstnání Ročníková práce		
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	• sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model voru (plavidla) • ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • dodržuje zásady bezpečnosti a			7. třída - zámořské objevy

• dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; • poskytne první pomoc při úrazu	hygieny práce a bezpečnostní předpisy; • poskytne první pomoc při úrazu			
--	--	--	--	--